

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΠΙΒΛΑΒΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ
ΚΑΡΑΝΤΙΝΑΣ *Xylella fastidiosa*

Αθήνα, 2019

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Ταχ. Διεύθυνση: Λ. Συγγρού 150
Ταχ. Κωδ.: 176 71, Αθήνα
Τηλέφωνο: 210 928 7235
FAX: 210 9212090
Email: Planthealth@minagric.gr**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΚΟΠΟΣ	5
2. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	6
3. ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ	6
3.1 ΞΕΝΙΣΤΕΣ	6
3.2 ΒΙΟΛΟΓΙΑ	7
3.3 ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ	7
3.4 ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ	7
3.5 ΜΕΤΑΔΟΣΗ	7
3.6 ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ	8
4. - ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ - ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ - ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΙΣ	8
4.1 ΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ 2015/789, ΟΠΩΣ ΕΧΕΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΕΙ ΚΑΙ ΙΣΧΥΕΙ:	8
4.2 ΕΛΕΓΧΟΙ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΩΝ ΦΥΤΩΝ, ΦΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ	9
4.3 ΕΛΕΓΧΟΙ ΔΙΑΚΙΝΟΥΜΕΝΩΝ ΦΥΤΩΝ, ΦΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ	10
4.4 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΙΣ.....	13
5. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΕΩΝ, ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΚΟΙΝΟΥ .	14
6. ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ	15
7. ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ	17
8. ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ, ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΑΡΧΗΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΚΟΙΝΟΥ	18
9. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	19
10. ΛΗΨΗ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΜΕΤΡΩΝ	19
10.1. ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΑΚΤΗΡΙΟΥ Χf ΣΕ ΔΙΑΚΙΝΟΥΜΕΝΟ Ή ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΟ ΦΟΡΤΙΟ ΦΥΤΩΡΙΑΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ.....	19
10.2 ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΑΚΤΗΡΙΟΥ ΣΕ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ Ή ΣΕ ΣΗΜΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΤΩΝ	19
10.3 ΕΛΕΓΧΟΣ ΥΠΟΠΤΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ	20
10.4 ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΘΗΚΕ ΤΟ ΒΑΚΤΗΡΙΟ ΧΥΛΕΛΛΑ FASTIDIOSA	20
10.5 ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΦΥΤΕΥΣΗΣ ΦΥΤΩΝ – ΞΕΝΙΣΤΩΝ ΣΤΙΣ ΠΡΟΣΒΕΒΛΗΜΕΝΕΣ ΖΩΝΕΣ	24
10.6 ΛΟΙΠΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΞΑΛΕΙΨΗ ΤΟΥ ΕΠΙΒΛΑΒΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΞΑΠΛΩΣΗΣ ΤΟΥ	24
11. ΠΟΡΟΙ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΤΕΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΘΕΙ Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ Ή ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΥΠΟΝΟΙΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ.....	24
12. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΙΚΕΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ.....	28
13. ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	28

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΚΟΠΟΣ

Το βακτήριο *Xylella fastidiosa* (Well et Raju) είναι γνωστό από τα τέλη του 18^{ου} αιώνα για τις σοβαρές ζημιές που προκαλεί στην Αμερικανική ήπειρο, ιδιαίτερα σε αμπέλια (ασθένεια Pierce), εσπεριδοειδή (ποικιλοχρωματική χλώρωση, citrus variegated chlorosis,) και πυρηνόκαρπα (αδροβακτηρίωση), ενώ προσβάλλει και πολλά άλλα καλλιεργούμενα φυτά, διάφορα καλλωπιστικά (ιδιαίτερα την πικροδάφνη), δασικά και ζιζάνια. Στην Ευρώπη βρέθηκε αρχικά στην επαρχία του Lecce της περιφέρειας της Απουλίας στη Νότια Ιταλία (Οκτώβριος 2013) να προσβάλλει ελαιόδεντρα και να προκαλεί σ' αυτά μια ασθένεια που εξαπλώνεται ταχύτατα. Αργότερα, στην ίδια περιφέρεια της Ιταλίας, εξαπλώθηκε και στις επαρχίες Taranto και Brindisi. Τον Ιούλιο 2015 βρέθηκε στην Γαλλία, στην Κορσική και στην Κυανή Ακτή, σε καλλωπιστικά φυτά *Polygala myrtifolia*. Τον Απρίλιο του 2016 βρέθηκε σε ένα φυτό *Nerium oleander* στη Γερμανία. Τον Οκτώβριο του 2016 βρέθηκε σε φυτά *Prunus avium* στη Μαγιόρκα της Ισπανίας. Τον Ιούνιο του 2017 επεκτάθηκε και στην ηπειρωτική Ισπανία.

Η διαπίστωση της παρουσίας του *Xylella fastidiosa* (*Xf*) στην Ιταλία, η ταχύτατη εξάπλωση του στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η Επιστημονική γνωμοδότηση της EFSA, οδήγησαν την Επιτροπή της Ε.Ε., στην ψήφιση της Εκτελεστικής Απόφασης 2015/789/ΕΕ/18-5-2015 όπως έχει τροποποιηθεί, για την λήψη προληπτικών μέτρων προκειμένου να αποτραπεί ο κίνδυνος της εισαγωγής και εξάπλωσης του *Xf* στην Ευρώπη.

Σύμφωνα με το άρθρο 3α της Εκτελεστικής Απόφασης (ΕΕ) 2015/789, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, με θέμα: «Μέτρα για την πρόληψη της εισαγωγής και της εξάπλωσης στην Ένωση του οργανισμού *Xylella fastidiosa* (Wells et al.)», κάθε κράτος μέλος καταρτίζει σχέδιο έκτακτης ανάγκης με τις ενέργειες που πρέπει να πραγματοποιήσει στην επικράτειά του, σε περίπτωση επιβεβαίωσης της παρουσίας ή υπόνοιας παρουσίας του συγκεκριμένου οργανισμού.

Στο σχέδιο έκτακτης ανάγκης περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Α) Οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες της Αρμόδιας Αρχής για την Φυτουγεία της Χώρας (Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ) καθώς και των φορέων που λαμβάνουν μέρος στις ενέργειες ·
- Β) Κανόνες για την ανταλλαγή πληροφοριών και ενημέρωσης μεταξύ της Αρμόδιας αρχής, των εμπλεκόμενων φορέων, των επαγγελματιών του κλάδου και του ευρύτερου κοινού·
- Γ) Τα επίσημα εργαστήρια που έχουν εγκριθεί ειδικά για τις εργαστηριακές αναλύσεις /ανίχνευση του συγκεκριμένου οργανισμού·
- Δ) Πρωτόκολλα που περιγράφουν τις μεθόδους μακροσκοπικής εξέτασης, δειγματοληψίας και εργαστηριακών δοκιμών·
- Ε) Κανόνες σχετικά με την κατάρτιση του προσωπικού των φορέων που συμμετέχουν στα εν λόγω μέτρα·
- ΣΤ) Τους ελάχιστους οικονομικούς πόρους που πρέπει να προβλεφθούν και να διατεθούν, καθώς και τις διατυπώσεις για τη διάθεση αυτών των πόρων στην περίπτωση που έχει επιβεβαιωθεί η παρουσία ή υπάρχουν υπόνοιες για παρουσία του συγκεκριμένου οργανισμού.

Το παρόν κείμενο αποτελεί το Σχέδιο Δράσης, σε εφαρμογή του άρθρου 3α της Εκτελεστικής Απόφασης 2015/789 της Επιτροπής (L 125/36) της 18^{ης} Μαΐου 2015, που ετοιμάστηκε από την Αρμόδια Αρχή για την Φυτοϋγεία (Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ) και αποσκοπεί στο να θωρακίσει τη Χώρα και να αποτρέψει την είσοδο του βακτηρίου *Xf* στον Ελλαδικό Χώρο.

Στην περίπτωση που το βακτήριο *Xf* εντοπιστεί στον Ελλαδικό Χώρο, το Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνει μέτρα για την εκρίζωση και για τον περιορισμό της εξάπλωσης του.

2. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- A. Ν. 2147/1952 (ΦΕΚ Α' 155): «Περί προλήψεως και καταστολής των ασθενειών και των εχθρών των φυτών και περί οργανώσεως της φυτοπαθολογικής Υπηρεσίας».
- B. ΠΔ 365/2002 (ΦΕΚ Α' 307): «Μέτρα προστασίας κατά της εισαγωγής από άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα στη Χώρα ή μέσω αυτής σε άλλο κράτος μέλος της Κοινότητας οργανισμών επιβλαβών για τα φυτά ή τα φυτικά προϊόντα και κατά της εξάπλωσής τους στο εσωτερικό της, σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2000/29/ΕΚ του Συμβουλίου και των Οδηγιών 92/90/ΕΟΚ, 93/50/ΕΟΚ, 93/51/ΕΟΚ, 94/3/ΕΟΚ, 2001/32/ΕΚ, 2001/33/ΕΚ, 2002/28/ΕΚ και 2002/29/ΕΚ της Επιτροπής».
- Γ. ΚΥΑ 101137/2011 (ΦΕΚ Β' 2384): «Ορισμός των φυτοϋγειονομικών ελεγκτών στις Περιφερειακές Ενότητες και καθορισμός των καθηκόντων τους».
- Δ. ΚΥΑ 102569/2011 (ΦΕΚ Β' 2912) : «Ορισμός των δασικών υπηρεσιών φυτοϋγειονομικού ελέγχου, των δασικών φυτοϋγειονομικών ελεγκτών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και καθορισμός των καθηκόντων τους».
- Ε. ΥΑ 8717/87833/22-8-2012 (ΦΕΚ Β' 2494): «Ορισμός των φυτοϋγειονομικών ελεγκτών στα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου και καθορισμός των καθηκόντων τους.»
- ΣΤ. Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 789/2015: «Μέτρα για την πρόληψη της εισαγωγής και της εξάπλωσης στην Ένωση του οργανισμού *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) [Επικαιροποιημένη έκδοση της Εκτελεστικής Απόφασης βρίσκεται στον ιστότοπο του ΥΠΑΑΤ www.minagric.gr] ».

3. ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ

3.1 ΞΕΝΙΣΤΕΣ

Ο επιβλαβής οργανισμός καραντίνας *Xf* έχει ευρύ φάσμα ξενιστών, πάνω από 28 οικογένειες και 160 είδη φυτών, στους οποίους περιλαμβάνονται το αμπέλι, αμυγδαλιά, ροδακινιά (γενικά πυρηνόκαρπα), πικροδάφνη, πλάτανος, εσπεριδοειδή, βελανιδιά, ελιά, δαφνάκι, ευκάλυπτοι, μυρτιές, πολύγαλα, ακακίες, αρτεμισίες, καφές, μαγνόλια, μολόχα, γλυστρίδα, σόργο, μηδική κ.α.

Στους ξενιστές περιλαμβάνονται και πολλά συνήθη ζιζάνια τα οποία δεν εμφανίζουν τυπικά συμπτώματα προσβολής, εντούτοις όμως αποτελούν εστίες του βακτηρίου και πηγές μόλυνσης (reservoir) των καλλιεργούμενων φυτών.

3.2 ΒΙΟΛΟΓΙΑ

Υπάρχουν τέσσερα (4) διαφορετικά υποείδη του γένους *Xylella*:

- (i) Το *X. fastidiosa* subsp. *fastidiosa*, που προκαλεί την ασθένεια του Pierce των αμπελιών;
- (ii) Το *X. fastidiosa* subsp. *sandyi*, που προκαλεί κάψιμο των φύλλων στην ροδοδάφνη,
- (iii) Το *X. fastidiosa* subsp. *multiplex*, που προκαλεί κάψιμο των φύλλων σε εύρος ξενιστών όπως αμυγδαλιά, ροδακινιά κ.α., και
- (iv) Το *X. fastidiosa* subsp. *rauca*, που προκαλεί ποικιλοχρωματική χλώρωση των εσπεριδοειδών και κάψιμο φύλλων στα φυτά καφέ.

Γενικά, κάθε υποείδος βρέθηκε σε αρκετούς ξενιστές π.χ. το *X. fastidiosa* subsp. *fastidiosa*, που προσβάλλει εκτός των σταφυλιών και τη μηδική, ενώ μαζί με το *X. fastidiosa* subsp. *multiplex* προκαλεί κάψιμο φύλλων στην αμυγδαλιά. Παρόλα αυτά, υπάρχουν σημαντικές διαφορές των υποειδών ανά ξενιστή, που τονίζει την αναγκαιότητα την ορθής αναγνώρισης σε επίπεδο υποείδους.

3.3 ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

A. Το βακτήριο *Xf* αποτελεί επιβλαβή οργανισμό καραντίνας σύμφωνα με την Κοινοτική Οδηγία 2000/29/ΕΚ, η οποία είναι η βάση του Κοινοτικού Φυτοϋγειονομικού Καθεστώτος. Το βακτήριο *Xf* περιλαμβάνεται στην λίστα των επιβλαβών οργανισμών καραντίνας του παραρτήματος Ι του Π.Δ. 365/2002 (ΦΕΚ Α' 307 /10-12-2002).

B. Η Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής 2015/789/ΕΕ της 18ης Μαΐου 2015, σχετικά με έκτακτα μέτρα για την πρόληψη της εισαγωγής και της εξάπλωσης στην Ένωση του οργανισμού *Xylella fastidiosa*, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

3.4 ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

Το *Xf* είναι ένα βακτήριο που εγκαθίσταται και πολλαπλασιάζεται στα αγγεία του ενεργού ξύλου, τα οποία αποφράσσει περιορίζοντας την τροφοδοσία του προσβεβλημένου φυτού με νερό και θρεπτικά στοιχεία. Τα συμπτώματα της προσβολής, πέρα από μια σταδιακή καχεξία, γίνονται πιο αισθητά κατά τη θερινή περίοδο και στις αρχές φθινοπώρου, όταν η έλλειψη νερού και θρεπτικών στοιχείων είναι πιο έντονη, αρχικά με χλωρώσεις, ξηράσεις φύλλων και βλαστών και αργότερα με μάρανση, μείωση παραγωγής και σταδιακά ξήρανση ολόκληρου του δέντρου. Τα συμπτώματα περιγράφονται από τους Ιταλούς ότι είναι παρόμοια με εκείνα που προκαλούνται από το μύκητα *Verticillium dahliae* (αδρομύκωση), με τη διαφορά όμως ότι στην περίπτωση του βακτηρίου *Xf*, εκδηλώνεται κίτρινη διαχωριστική γραμμή μεταξύ του ξηρού και του πράσινου μέρους των συμπτωματικών φυτών.

3.5 ΜΕΤΑΔΟΣΗ

Ο πολλαπλασιασμός του *Xf* περιορίζεται από τις χαμηλές θερμοκρασίες του χειμώνα, γι' αυτό τα συμπτώματα που προκαλεί εμφανίζονται πιο έντονα σε περιοχές που επικρατούν ήπιες ατμοσφαιρικές θερμοκρασίες κατά τη χειμερινή περίοδο.

Το βακτήριο μεταδίδεται με δύο (2) τρόπους: 1) Η μετάδοση του σε μακρινές περιοχές επιτυγχάνεται κυρίως από τη μεταφορά μολυσμένου πολλαπλασιαστικού υλικού και 2) Η μετάδοση σε κοντινές αποστάσεις και από φυτό σε φυτό γίνεται κυρίως δια μέσω του

εμβολιασμού και των μυζητικών εντόμων, κυρίως τζιτζικάκια (*Cicadellidae*), τα οποία μεταφέρουν τα βακτήρια μέσω των μυζητικών μορίων τους.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό αυτού του βακτηρίου είναι ότι διαθέτει πολλά στελέχη με εξειδικευμένες προτιμήσεις σε ξενιστές.

Σύμφωνα με την ανάλυση φυτοϋγειονομικής επικινδυνότητας της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA), κλιματικές συνθήκες όπως της Ελλάδας θεωρούνται κατάλληλες για την εγκατάσταση και εξάπλωση του βακτηρίου *Xf*.

3.6 ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

Δεν υπάρχουν διαθέσιμα χημικά μέσα για καταπολέμηση του βακτηρίου *Xf* όταν εντοπιστεί η προσβολή. Ο καλύτερος τρόπος αντιμετώπισής του είναι η λήψη προληπτικών μέτρων που να αποτρέπουν την εγκατάστασή του. **Στα μέτρα αυτά περιλαμβάνεται η χρήση υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού (φυταρίων, δενδρυλλίων και εμβολίων), η αντιμετώπιση των μυζητικών εντόμων καθώς και καλλιεργητικά μέτρα καταστροφής των ζιζανίων - ξενιστών. Σε περίπτωση εντοπισμού της προσβολής στη καλλιέργεια, συνιστάται καταστροφή όλων των προσβεβλημένων φυτών με κάψιμο.**

Η Χώρα μας θεωρείται επί του παρόντος (αρχή 2019) απαλλαγμένη από τον εν λόγω επιβλαβή οργανισμό και ως εκ τούτου το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ στοχεύει στην παρεμπόδιση της εισαγωγής του στο Ελλαδικό Χώρο μέσω των αυξημένων και προσεκτικών φυτοϋγειονομικών ελέγχων φορτίων που έχουν αυξημένο κίνδυνο καθώς και επισκοπήσεων σε φυτείες με ευπαθείς ξενιστές αλλά και σε φυτώρια.

4. - ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ - ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ - ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΙΣ

4.1 ΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ 2015/789, ΟΠΩΣ ΕΧΕΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΕΙ ΚΑΙ ΙΣΧΥΕΙ:

Για τους σκοπούς της Εκτελεστικής Απόφασης 2015/789/ΕΕ, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) “συγκεκριμένος οργανισμός”: οποιοδήποτε υποείδος του οργανισμού *Xylella fastidiosa* (Wells et al.)·

β) “φυτά-ξενιστές”: τα φυτά που προορίζονται για φύτευση, εκτός των σπόρων προς σπορά, που ανήκουν στα γένη και στα είδη που αναγράφονται στη βάση δεδομένων της Επιτροπής με τα φυτά-ξενιστές που είναι ευπαθή στην *Xylella fastidiosa* στο έδαφος της Ένωσης, όπως έχει διαπιστωθεί ότι είναι ευπαθή στο έδαφος της Ένωσης στον συγκεκριμένο οργανισμό ή, όταν το κράτος μέλος έχει οριοθετημένη περιοχή όσον αφορά μόνο ένα ή περισσότερα υποείδη του συγκεκριμένου οργανισμού, σύμφωνα με το άρθρο 4 (2015/789/ΕΕ) παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο, όπως έχει διαπιστωθεί ότι αυτά είναι ευπαθή στο εν λόγω υποείδος ή τα εν λόγω υποείδη·

γ) “συγκεκριμένα φυτά”: τα φυτά-ξενιστές και όλα τα φυτά προς φύτευση, εκτός των σπόρων προς σπορά, τα οποία ανήκουν στα γένη ή τα είδη που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Εκτελεστικής Απόφασης 2015/789».

δ) «επαγγελματίας χειριστής»: οποιοδήποτε πρόσωπο εμπλέκεται επαγγελματικά σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες δραστηριότητες που αφορούν φυτά:

i) φύτευση·

ii) βελτίωση·

iii) παραγωγή, στην οποία περιλαμβάνεται η καλλιέργεια, ο πολλαπλασιασμός και η διατήρηση·

iv) εισαγωγή και διακίνηση εντός ή εκτός του εδάφους της Ένωσης·

v) διαθεσιμότητα στην αγορά.

4.2 ΕΛΕΓΧΟΙ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΩΝ ΦΥΤΩΝ, ΦΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ

1) Επίσημοι έλεγχοι κατά την είσοδο στην ΕΕ

Απαραίτητη προϋπόθεση για την αποδέσμευση των αποστολών συγκεκριμένων φυτών αποτελεί ο Φυτοϋγειονομικός Έλεγχος από την Οικεία Υπηρεσία Φυτοϋγειονομικού ελέγχου (Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής - ΔΑΟΚ ή Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου - ΠΚΠΦ,Π&ΦΕ) του Σημείου Εισόδου.

Στην περίπτωση συγκεκριμένων φυτών που κατάγονται από τρίτη χώρα ή από περιοχή, στην οποία ο εν λόγω οργανισμός δεν έχει εντοπιστεί, κατά την κρίση του φυτοϋγειονομικού ελεγκτή, δύναται να διενεργείται δειγματοληψία και δοκιμή της παρτίδας των συγκεκριμένων φυτών, ώστε να επιβεβαιωθεί η απουσία του συγκεκριμένου επιβλαβή οργανισμού.

Στην περίπτωση συγκεκριμένων φυτών που κατάγονται από τρίτη χώρα, στην οποία ο εν λόγω οργανισμός έχει εντοπιστεί, η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου οφείλει να διενεργεί δειγματοληψία και δοκιμή της παρτίδας των συγκεκριμένων φυτών, ώστε να επιβεβαιωθεί η απουσία του συγκεκριμένου επιβλαβή οργανισμού.

Οι επαγγελματίες χειριστές των συγκεκριμένων φυτών και των φυτών ξενιστών υποχρεούνται στην εγγραφή τους στο φυτοϋγειονομικό μητρώο, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 13 του Π.Δ 356/2002.

2) Εισαγωγή στην Ένωση συγκεκριμένων φυτών καταγωγής τρίτης χώρας στην οποία είναι γνωστή η παρουσία του συγκεκριμένου οργανισμού.

Τα συγκεκριμένα φυτά καταγωγής τρίτης χώρας στην οποία έχει εμφανιστεί ο συγκεκριμένος οργανισμός μπορούν να εισαχθούν στην Ένωση εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 17 της Εκτελεστικής Απόφασης 2015/789/ΕΕ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

3) Εισαγωγές φυτών καταγωγής Τρίτης Χώρας στις οποίες δεν έχει εμφανιστεί ο συγκεκριμένος οργανισμός.

Τα συγκεκριμένα φυτά καταγωγής τρίτης χώρας στην οποία δεν έχει εμφανιστεί ο συγκεκριμένος οργανισμός μπορούν να εισαχθούν στην Ένωση εάν πληρούνται οι

προϋποθέσεις του άρθρου 16 της Εκτελεστικής Απόφασης 2015/789/ΕΕ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

4) Απαγορεύεται η εισαγωγή φυτών *Coffea* προς φύτευση, εκτός των σπόρων, καταγωγής από την Κόστα Ρίκα ή την Ονδούρα (άρθρο 15 της Εκτελεστικής Απόφασης 2015/789/ΕΕ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει).

4.3 ΕΛΕΓΧΟΙ ΔΙΑΚΙΝΟΥΜΕΝΩΝ ΦΥΤΩΝ, ΦΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ

Α. Στο άρθρο 9 της Εκτελεστικής Απόφασης της Επιτροπής 2015/789/ΕΕ της 18ης Μαΐου 2015, σχετικά με έκτακτα μέτρα για την πρόληψη της εισαγωγής και της εξάπλωσης στην Ένωση του οργανισμού *Xf* όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει προβλέπονται τα εξής:

1. Απαγορεύεται η διακίνηση εκτός των οριοθετημένων περιοχών και από τις προσβεβλημένες ζώνες στις αντίστοιχες ζώνες ασφαλείας, των συγκεκριμένων φυτών (πρόκειται για φυτά – ξενιστές και όλα τα φυτά προς φύτευση, εκτός των σπόρων προς σπορά, τα οποία ανήκουν στα γένη ή τα είδη που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Εκτελεστικής Απόφασης 2015/789/ΕΕ) τα οποία καλλιεργήθηκαν, έστω για ένα μέρος της ζωής τους, σε οριοθετημένη περιοχή που έχει καθοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 4 της Εκτελεστικής Απόφασης 2015/789/ΕΕ.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, η «διακίνηση» αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί αν τα συγκεκριμένα φυτά έχουν καλλιεργηθεί σε τόπο ο οποίος πληροί όλες τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) είναι καταχωρισμένος σύμφωνα με την οδηγία 92/90/ΕΟΚ της Επιτροπής·
- β) έχει εγκριθεί από τον αρμόδιο επίσημο φορέα ως τόπος απαλλαγμένος από τον συγκεκριμένο οργανισμό και τους φορείς του, σύμφωνα με τα σχετικά διεθνή πρότυπα φυτοϋγειονομικών μέτρων·»
- γ) προστατεύεται με φυσικά μέσα από την εισαγωγή του συγκεκριμένου οργανισμού από τους «φορείς» του·
- δ) περικλείεται από ζώνη πλάτους 100 μέτρων η οποία αποτέλεσε αντικείμενο επίσημων επιθεωρήσεων δύο φορές ανά έτος και από την οποία αφαιρέθηκαν αμέσως όλα τα φυτά τα οποία διαπιστώθηκε ότι είχαν προσβληθεί ή εμφάνιζαν συμπτώματα από τον συγκεκριμένο οργανισμό, και επιπλέον εφαρμόστηκαν οι κατάλληλες φυτοϋγειονομικές αγωγές κατά των φορέων του συγκεκριμένου οργανισμού πριν από την εν λόγω αφαίρεση·
- ε) υπόκειται σε κατάλληλες φυτοϋγειονομικές αγωγές στις κατάλληλες εποχές του χρόνου για τη διατήρηση της απαλλαγής από φορείς του συγκεκριμένου οργανισμού· οι αγωγές αυτές είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση, αφαίρεση φυτών·
- στ) υπόκειται ετησίως, μαζί με τη ζώνη που αναφέρεται στο στοιχείο δ), σε δύο τουλάχιστον επίσημες επιθεωρήσεις οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τις τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές για τις έρευνες επισκόπησης για την *Xf* που παρατίθενται στον ιστοχώρο της Επιτροπής·
- ζ) καθ' όλη τη διάρκεια της καλλιέργειας των συγκεκριμένων φυτών, δεν εντοπίστηκαν ούτε συμπτώματα του συγκεκριμένου οργανισμού ούτε «φορείς» του στον συγκεκριμένο τόπο ή, αν παρατηρήθηκαν ύποπτα συμπτώματα, πραγματοποιήθηκαν

- δοκιμές οι οποίες επιβεβαίωσαν την απουσία του συγκεκριμένου οργανισμού·
- η) καθ' όλη τη διάρκεια της καλλιέργειας των συγκεκριμένων φυτών, δεν εντοπίστηκαν συμπτώματα του συγκεκριμένου οργανισμού στη ζώνη που αναφέρεται στο στοιχείο δ) ή, αν παρατηρήθηκαν ύποπτα συμπτώματα, πραγματοποιήθηκαν δοκιμές οι οποίες επιβεβαίωσαν την απουσία του συγκεκριμένου οργανισμού.
3. Αντιπροσωπευτικά δείγματα κάθε είδους των συγκεκριμένων φυτών από κάθε τόπο υποβλήθηκαν σε ετήσιες δοκιμές, την καταλληλότερη χρονική στιγμή, και η απουσία του συγκεκριμένου οργανισμού επιβεβαιώθηκε από τα αποτελέσματα των δοκιμών που πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τις διεθνώς επικυρωμένες μεθόδους δοκιμών.
4. Όσο το δυνατόν πλησιέστερα στον χρόνο διακίνησης οι παρτίδες των συγκεκριμένων φυτών υποβλήθηκαν σε επίσημο μακροσκοπικό έλεγχο, δειγματοληψία και μοριακή δοκιμή που πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με διεθνώς επικυρωμένες μεθόδους δοκιμών, με βάση πρόγραμμα δειγματοληψίας ικανό να επιβεβαιώνει, με αξιοπιστία 99 %, επίπεδο παρουσίας μολυσμένων φυτών 1 % ή περισσότερο και το οποίο στοχεύει ειδικά σε φυτά που εμφανίζουν ύποπτα συμπτώματα του συγκεκριμένου οργανισμού, σύμφωνα με το πρότυπο ISPM αριθ. 31.
5. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 και 4, η διακίνηση εντός της Ένωσης, εντός ή εκτός των οριοθετημένων περιοχών, των φυτών *Vitis* σε λήθαργο που προορίζονται για φύτευση, πλην των σπόρων προς σπορά, μπορεί να πραγματοποιηθεί, αν πληρούνται αμφότερες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) τα φυτά έχουν αναπτυχθεί σε χώρο που έχει καταχωριστεί σύμφωνα με την οδηγία 92/90/ΕΟΚ·
- β) όσο πιο κοντά είναι δυνατόν στη στιγμή της μετακίνησης, τα φυτά έχουν υποστεί κατάλληλη επεξεργασία με θερμοθεραπεία σε εγκατάσταση που έχει λάβει άδεια λειτουργίας και εποπτεύεται από την αρμόδια επίσημη υπηρεσία για τον σκοπό αυτό, όπου τα φυτά σε λήθαργο βυθίζονται επί 45 λεπτά σε νερό που έχει θερμανθεί στους 50 °C, σύμφωνα με το σχετικό πρότυπο ΕΡΡΟ.
6. Πριν από τη διακίνηση, οι παρτίδες των συγκεκριμένων φυτών υποβλήθηκαν σε φυτοϋγειονομικούς χειρισμούς κατά των φορέων του συγκεκριμένου οργανισμού.
7. Τα συγκεκριμένα φυτά που διακινούνται διαμέσου ή εντός οριοθετημένων περιοχών μεταφέρονται σε κλειστούς περιέκτες ή συσκευασίες, γεγονός που αποτρέπει τη μόλυνση από τον συγκεκριμένο οργανισμό ή οποιονδήποτε από τους φορείς του.
8. Συγκεκριμένα φυτά που καλλιεργήθηκαν, έστω και για ένα μέρος της ζωής τους, σε οριοθετημένη περιοχή μπορούν να διακινούνται προς και εντός της επικράτειας της Ένωσης μόνον εφόσον συνοδεύονται από φυτοϋγειονομικό διαβατήριο που καταρτίζεται και εκδίδεται σύμφωνα με την οδηγία 92/105/ΕΟΚ της Επιτροπής.
9. Τα φυτά-ξενιστές που δεν καλλιεργήθηκαν ποτέ εντός οριοθετημένων περιοχών διακινούνται εντός της Ένωσης μόνον εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) καλλιεργήθηκαν σε τόπο που υπόκειται σε ετήσια επίσημη επιθεώρηση και, στην περίπτωση συμπτωμάτων του συγκεκριμένου οργανισμού, σε δειγματοληψία, η οποία λαμβάνει υπόψη τις τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές για τις έρευνες επισκόπησης για την *Xylella fastidiosa* που παρατίθενται στον ιστοχώρο της Επιτροπής, καθώς και σε

δοκιμές σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα για την παρουσία του συγκεκριμένου οργανισμού·

β) συνοδεύονται από φυτοϋγειονομικό διαβατήριο που καταρτίζεται και εκδίδεται σύμφωνα με την οδηγία 92/105/ΕΟΚ.

Ωστόσο, τα φυτά για φύτευση, εκτός των σπόρων για σπορά, των ειδών *Coffea*, *Lavandula dentata* L., *Nerium oleander* L., *Olea europaea* L., *Polygala myrtifolia* L. και *Prunus dulcis* (Mill.) D.A. Webb διακινούνται εντός της Ένωσης μόνον εάν έχουν καλλιεργηθεί σε τόπο που υπόκειται σε ετήσια επίσημη επιθεώρηση και σε δειγματοληψία, με βάση τις τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές για την έρευνα του *Xf* που παρατίθενται στον ιστοχώρο της Επιτροπής, καθώς και σε δοκιμές σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα για την παρουσία του συγκεκριμένου οργανισμού, οι οποίες επιβεβαιώνουν την απουσία του συγκεκριμένου οργανισμού, με την εφαρμογή προγράμματος δειγματοληψίας ικανού να διαπιστώνει με αξιοπιστία 99 % ένα επίπεδο παρουσίας προσβεβλημένων φυτών ίσο με 5 %.

Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο του άρθρου 3 παράγραφος 2, η παρουσία του συγκεκριμένου οργανισμού σε οριοθετημένες περιοχές ελέγχεται με μία δοκιμή και, σε περίπτωση θετικών αποτελεσμάτων, η παρουσία του εξακριβώνεται με τη διενέργεια τουλάχιστον μίας θετικής μοριακής δοκιμής σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Οι εν λόγω δοκιμές πρέπει να καταγράφονται σε βάση δεδομένων της Επιτροπής για τις δοκιμές με σκοπό την ταυτοποίηση του συγκεκριμένου οργανισμού και των υποειδών του. Η δειγματοληψία εστιάζει στα φυτά που εμφανίζουν συμπτώματα, καθώς και στα φυτά που δεν εμφανίζουν συμπτώματα αλλά βρίσκονται κοντά σε αυτά που εμφανίζουν.

10. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 9, τα προβασικά μητρικά φυτά, όπως ορίζονται στο άρθρο 1 παράγραφος 3 της εκτελεστικής οδηγίας 2014/98/ΕΕ της Επιτροπής, ή το προβασικό υλικό, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 5 της οδηγίας 2008/90/ΕΚ του Συμβουλίου, που ανήκουν στα είδη *Juglans regia* L., *Olea europaea* L., *Prunus amygdalus* Batsch, *P. amygdalus* × *P. persica*, *P. armeniaca* L., *P. avium* (L.) L., *P. cerasus* L., *P. domestica* L., *P. domestica* × *P. salicina*, *P. dulcis* (Mill.) D.A. Webb, *P. persica* (L.) Batsch και *P. salicina* Lindley και τα οποία έχουν καλλιεργηθεί εκτός των οριοθετημένων περιοχών και έχουν παραμείνει τουλάχιστον για ένα μέρος της ζωής τους εκτός μονάδων με προστασία από έντομα, διακινούνται εντός της Ένωσης μόνον εφόσον συνοδεύονται από φυτοϋγειονομικό διαβατήριο που καταρτίζεται και εκδίδεται σύμφωνα με την οδηγία 92/105/ΕΟΚ και εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) καλύπτονται από την άδεια που προβλέπεται στην εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2017, Επιτροπής·
- β) το συντομότερο δυνατόν πριν από τη διακίνησή τους υποβλήθηκαν σε οπτικό δειγματοληψία και μοριακή δοκιμή για την παρουσία του συγκεκριμένου οργισμού σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα.

B. Οι οικείες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου των Περιφερειακών Ενοτήτων της Χώρας (ΔΑΟΚ) διενεργούν ελέγχους στην εσωτερική αγορά (φυτά, φυτικά προϊόντα και άλλα αντικείμενα ενδοκοινοτικής απόκτησης, καθώς και εγχώρια παραγόμενα) σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στα άρθρα 7, 11 και 14 του ΠΔ 365/2002 (ΦΕΚ Α 307).

Ενημερώνουν με κάθε πρόσφορο μέσο όλους τους εμπλεκόμενους (φυτώρια, σημεία πώλησης καλλωπιστικών φυτών και πολλαπλασιαστικού υλικού, εταιρειών διεθνών

μεταφορών, παραγωγών, συνεταιρισμών, γεωπόνων του δημοσίου και ιδιωτών, τελωνειακών, Δήμων και Εργολάβων δημοσίων κηποτεχνικών έργων) για το φυτοϋγειονομικό καθεστώς του επιβλαβούς οργανισμού *Xf*, και την Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής 2015/789/ΕΕ.

Εντατικοποιούν του ελέγχους σε όλες τις επιχειρήσεις που διακινούν φυτά προς φύτευση από χώρες της Ε.Ε στις οποίες έχει διαπιστωθεί η παρουσία του επιβλαβούς οργανισμού *Xf* (Ισπανία, Ιταλία, Γαλλία, κλπ). Στο πλαίσιο αυτό επιβάλλεται η συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών με τα Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχου των Αποκεντρωμένων Δομών του ΥπΑΑΤ, καθώς και με τα ΠΚΠΦ,Π&ΦΕ της περιοχής αρμοδιότητάς τους. Οι έλεγχοι περιλαμβάνουν:

- α) την τήρηση της φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας από τους υπόχρεους εγγραφής στο φυτοϋγειονομικό μητρώο (τήρηση αρχείων, ιχνηλασιμότητα, κ.α),
- β) δειγματοληψία σε κάθε νέα διακινούμενη αποστολή φυτών - ξενιστών του *Xf*.

Γ. Οι επαγγελματίες χειριστές των συγκεκριμένων φυτών και των φυτών ξενιστών υποχρεούνται στην εγγραφή τους στο φυτοϋγειονομικό μητρώο, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 13 του Π.Δ 356/2002.

Δ. Σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας, οι οικείες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου ενημερώνουν και συνεργάζονται με την Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό Σώμα καθώς και λοιπές υπηρεσίες που διενεργούν ελέγχους στο εσωτερικό της χώρας. Σκοπός της ενημέρωσης των ανωτέρων αρχών από τους φυτοϋγειονομικούς ελεγκτές, είναι η άμεση ενημέρωση της οικείας υπηρεσίας φυτοϋγειονομικού ελέγχου σε περίπτωση που κατά την διενέργεια ελέγχων αρμοδιότητας Ελληνικής Αστυνομίας, Λιμενικού Σώματος και λοιπών Υπηρεσιών παρατηρηθεί η διακίνηση ύποπτων φυτών, φυτικών προϊόντων και άλλων αντικειμένων.

4.4 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΙΣ

Σύμφωνα με την Εκτελεστική Απόφαση 2015/789/ΕΚ (άρθρο 3), τα κράτη μέλη διενεργούν ετήσιες «επισκοπήσεις» σχετικά με την παρουσία του συγκεκριμένου οργανισμού *Xf* στο έδαφός τους. Το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ σε συνεργασία με τα αρμόδια επίσημα εργαστήρια φυτοϋγειονομικού ελέγχου του Μπεννακείου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου (Εργαστήριο Βακτηριολογίας και Εργαστήριο Εντομολογίας) έχουν καταρτίσει σχετική ειδική μεθοδολογία επισκοπήσεων για τον συγκεκριμένο επιβλαβή οργανισμό καραντίνας [Η μεθοδολογία επισκοπήσεων βρίσκεται αναρτημένη στον ιστότοπο του ΜΦΙ, www.bpi.gr].

Η μεθοδολογία εφαρμόζεται σε ειδικό πρόγραμμα επισκόπησης για τη διαπίστωση της παρουσίας ή μη του φυτοπαθογόνου βακτηρίου *Xf* σε γεωργικές καλλιέργειες της χώρας, και κυρίως ελιάς, πυρηνοκάρπων και καλλωπιστικών φυτών. Στην επισκόπηση περιλαμβάνεται τόσο ο μακροσκοπικός έλεγχος των φυτών, όσο και η λήψη, συσκευασία, σήμανση και αποστολή δειγμάτων κατάλληλου φυτικού υλικού καθώς και η ανάρτηση παγίδων για την παρακολούθηση των φορέων εντόμων της ασθένειας, μέσω των κατά τόπους υπηρεσιών Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου. Τα δείγματα αποστέλλονται για εργαστηριακή εξέταση στα ακόλουθα Επίσημα Εργαστήρια:

- 1) το Εργαστήριο Βακτηριολογίας του Μπενακείου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου (ΜΦΙ),
- 2) το Εργαστήριο Γεωργικής Εντομολογίας του ΜΦΙ, και
- 3) το Εργαστήριο Φυτοπαθολογίας - Βακτηριολογίας, που ανήκει στη Σχολή Τεχνολογίας Γεωπονίας και Τεχνολογίας Τροφίμων του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Κρήτης.

Η εν λόγω επισκόπηση εντάσσεται στο γενικό πρόγραμμα: «Εκτέλεση επισκοπήσεων (surveys) για την αναγνώριση προστατευομένων ζωνών από επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας» του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Η μεθοδολογία της επισκόπησης περιλαμβάνει οδηγίες και πληροφορίες απαραίτητες για τους Φυτοϋγειονομικούς Ελεγκτές που θα διενεργήσουν το σχετικό μακροσκοπικό έλεγχο, τις δειγματοληψίες φυτικού υλικού καθώς και την ανάρτηση παγίδων.

Στα πλαίσια του επίσημου προγράμματος επισκοπήσεων και για την αρτιότερη εφαρμογή των επισκοπήσεων για το βακτήριο *Xf*, προβλέπεται κάθε χρόνο η εκπαίδευση των φυτοϋγειονομικών ελεγκτών της χώρας μας από το ΜΦΙ σε συνεργασία με το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου, της Δ/νσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ, σε θέματα που αφορούν:

- τον βιολογικό κύκλο,
- τον τρόπο εκτέλεσης των μακροσκοπικών ελέγχων για την *Xylella*,
- την αναγνώριση συμπτωμάτων,
- την εκτέλεση δειγματοληψίας,
- προληπτικά μέτρα αποφυγής διασποράς του παθογόνου,
- την συμπλήρωση των σχετικών εγγράφων,
- τον τρόπο επικοινωνίας μεταξύ των φυτοϋγειονομικών ελεγκτών, του Τμήματος Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του ΥπΑΑΤ, των επίσημων εργαστηρίων και τους εμπλεκόμενους,
- την αναγνώριση σημείων στις περιοχές αρμοδιότητας των φυτοϋγειονομικών υπηρεσιών με αυξημένη φυτοϋγειονομική επικινδυνότητα,
- τρόπους ευαισθητοποίησης του κοινού και των εμπλεκόμενων, καθώς και
- τη νομοθεσία που διέπει τον επιβλαβή οργανισμό.

5. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ, ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

Η πληροφόρηση των παραγωγών, φυτωριούχων, διακινητών και του ευρύτερου κοινού για τη σημασία να παραμείνει απαλλαγμένη η Χώρα μας από το βακτήριο *Xf*, αποτελεί επίσης ένα εργαλείο που αξιοποιεί το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/νσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ.

Ως εκ τούτου, το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/νσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ καθώς και οι οικείες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου της Χώρας, μετά από συνεργασία και με τα επίσημα εργαστήρια φυτοϋγειονομικού ελέγχου του ΜΦΙ, προβαίνουν σε συγκεκριμένες δραστηριότητες ευαισθητοποίησης των εμπλεκόμενων όπως:

- α) Αρθρογραφία σε εκλαϊκευμένα περιοδικά καθώς και στον ημερήσιο τύπο
- β) Αποστολή φυτοπροστατευτικών ανακοινώσεων σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς
- γ) Παρουσίαση σχετικών κειμένων στα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης (ΜΜΕ).
- δ) Δημιουργία εικονογραφημένων αφισών και ανάρτηση τους σε περίοπτα σημεία (αεροδρόμια, λιμάνια).
- ε) Ενημέρωση μεταφορικών εταιρειών (ναυτιλιακών και οδικών μεταφορών).
- στ) Ενημερωτικά Φυλλάδια, οδηγίες προς ενδιαφερόμενους,
- ζ) Ενημερωτικές Ημερίδες,
- η) Συνεντεύξεις σε ΜΜΕ,
- θ) Ειδικές ημερίδες για τους επαγγελματίες χρήστες.

Ειδικά για την ενημέρωση κάθε εμπλεκόμενου το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, έχει συντάξει **ενημερωτικό φυλλάδιο και αφίσα** για τον επιβλαβή οργανισμό *Xf* τα οποία έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, www.minagric.gr.

Επιπλέον, το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του ΥΠΑΑΤ σε συνεργασία με την Περιφέρεια Κρήτης, τον ΕΛΓΟ Δήμητρα, το ΓΕΩΤΕΕ και το ΤΕΙ Κρήτης έχει δημιουργήσει **ενημερωτικό βίντεο** σχετικά με τον επιβλαβή οργανισμό *Xf*.

Τα επίσημα εργαστήρια φυτοϋγειονομικού ελέγχου του ΜΦΙ σε συνεργασία με το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, **έχουν εκδώσει σχετικές «ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΜΑΚΡΟΣΚΟΠΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ή ΜΗ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΩΝ ΛΟΓΩ ΠΡΟΣΒΟΛΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΦΥΤΟΠΑΘΟΓΟΝΟ ΒΑΚΤΗΡΙΟ ΚΑΡΑΝΤΙΝΑΣ *XYLELLA FASTIDIOSA*»** [οι οδηγίες μακροσκοπικών ελέγχων βρίσκονται στον ιστότοπο του ΜΦΙ, www.bpi.gr]. Οι κατευθυντήριες οδηγίες αφορούν τον μακροσκοπικό έλεγχο των γεωργικών καλλιεργειών (ελιάς, αμπέλου, εσπεριδοειδών, πυρηνοκάρπων, καλλωπιστικών φυτών, κλπ) αλλά και δασικών φυτών (βελανιδιάς, πλατάνου, πτελέας, κλπ.) από τους υπόχρεους (παραγωγούς, φυτωριούχους), προκειμένου να διαπιστωθεί η ενδεχόμενη παρουσία ύποπτων συμπτωμάτων προσβολής αυτών από το βακτήριο *Xf*.

6. ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

A. Αρμόδιες αρχές για την εφαρμογή του παρόντος σχεδίου δράσης και των μέτρων που προβλέπει η Εκτελεστική Απόφαση 2015/789/ΕΕ αποτελούν οι υπηρεσίες του άρθρου 2, παράγραφος 1, περίπτωση ζ) του Π.Δ. 365/2002 (Α' 307) όπως ισχύει. Οι αρμοδιότητες των Αρχών ορίζονται σαφώς στο ΠΔ 365/2002, τον Ν. 2147/1952 καθώς και στις σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις ορισμού των Φυτοϋγειονομικών ελεγκτών της Χώρας:

1) Η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου.

2) Η Διεύθυνση Προστασίας Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής σε ό,τι αφορά το συντονισμό των δασικών υπηρεσιών φυτοϋγειονομικού ελέγχου κατά την εφαρμογή της φυτοϋγειονομικής

νομοθεσίας, όπως εκάστοτε ισχύει.

3) Υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου, για την εφαρμογή του ΠΔ 375/2002, του Ν. 2147/1952 και των σε εκτέλεση αυτών Υπουργικών Αποφάσεων που εκδίδονται καθώς και των Κανονισμών και των Αποφάσεων των οργάνων της ΕΕ:

- α) οι Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων (ΔΑΟΚ).
- β) τα οκτώ (08) Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΠΚΠΦ,Π&ΦΕ).
- γ) οι Δασικές υπηρεσίες των αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

Ειδικότερα:

Οι φυτοϋγειονομικές υπηρεσίες της Χώρας:

- Ενημερώνουν με κάθε πρόσφορο μέσο επίσημα όλους τους εμπλεκόμενους (φυτώρια, σημεία πώλησης καλλωπιστικών φυτών και πολλαπλασιαστικού υλικού, εταιρειών διεθνών μεταφορών, παραγωγών, συνεταιρισμών, γεωπόνων του δημοσίου και ιδιωτών, τελωνιακών, Δήμων και Εργολάβων δημοσίων κηποτεχνικών έργων) για το φυτοϋγειονομικό καθεστώς του επιβλαβούς οργανισμού *Xf* και την Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής 2015/789/ΕΕ.

- Εντατικοποιούν τους ελέγχους σε όλες τις επιχειρήσεις που διακινούν φυτά προς φύτευση από χώρες της ΕΕ στις οποίες έχει διαπιστωθεί η παρουσία του επιβλαβούς οργανισμού *Xf* (Ισπανία, Ιταλία, Γαλλία, κλπ). Στο πλαίσιο αυτό επιβάλλεται η συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών με τα Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχου των Αποκεντρωμένων Δομών του ΥΠΑΑΤ καθώς και με τα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου (ΠΚΠΦ,Π&ΦΕ) του ΥΠΑΑΤ, της περιοχής αρμοδιότητάς τους.

Οι έλεγχοι περιλαμβάνουν:

α) Την τήρηση της φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας από τους υπόχρεους εγγραφής στο φυτοϋγειονομικό μητρώο (τήρηση αρχείων, ιχνηλασιμότητα, κ.α),

β) Δειγματοληψία σε κάθε καινούργια αποστολή φυτών ξενιστών του *Xf*.

- Διενεργούν ελέγχους σε οπωρώνες και εντατικοποιούν την συλλογή επισήμων δειγμάτων στο πλαίσιο του ετήσιου προγράμματος επισκοπήσεων για τον επιβλαβή οργανισμό *Xf* τόσο σε φυτά ξενιστές του, όσο και στα έντομα φορείς του (μετά από σχετική συνεννόηση με το ΜΦΙ), με σκοπό την επιβεβαίωση της απουσίας του επιβλαβούς οργανισμού (detection survey).

- Οι φυτοϋγειονομικές υπηρεσίες, στις περιοχές αρμοδιότητάς τους, ενημερώνουν τους εμπλεκόμενους ότι σύμφωνα με το άρθρο 7 του ΠΔ 365/2002 (ΦΕΚ Α 307) αποτελεί υποχρέωσή τους να γνωστοποιούν αμέσως στην αρμόδια Αρχή της περιοχής τους οποιαδήποτε ύποπτη εμφάνιση επιβλαβών οργανισμών ή συμπτωμάτων.

- Γνωστοποιούν στο Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του ΥΠΑΑΤ τις ενέργειες που έχουν γίνει στην περιοχή αρμοδιότητάς τους σχετικά με την πληροφόρηση των εμπλεκόμενων

φορέων (ημερίδες, έκδοση φυλλαδίων, Δελτία τύπου, άρθρα σε εφημερίδες, κλπ), προκειμένου να συντονίζεται καλύτερα η ενημέρωση των εμπλεκομένων.

- Σε περίπτωση κρούσματος ενημερώνουν σχετικά το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού ελέγχου του ΥΠΑΑΤ και λαμβάνουν τα επίσημα φυτοϋγειονομικά μέτρα που προβλέπει η Εκτελεστική Απόφαση 2015/789/ΕΕ (λήψη επισήμων δειγμάτων, οριοθέτηση ζωνών, επισήμανση προσβεβλημένων δέντρων, καταστροφή προσβεβλημένων φυτών, κλπ).

Β. ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ: Η Ελληνική Αστυνομία καλείται να συνδράμει στη διευκόλυνση φυτοϋγειονομικών ελεγκτών στην είσοδο σε ιδιωτικούς ή άλλους χώρους για λήψη μέτρων όπου κριθεί απαραίτητο.

Γ. ΛΙΜΕΝΙΚΟ ΣΩΜΑ: Το Λιμενικό Σώμα καλείται να συνδράμει στη διευκόλυνση των φυτοϋγειονομικών ελεγκτών για τον έλεγχο αποστολών φυτών που διακινούνται από χώρες της ΕΕ μέσω των λιμανιών της Χώρας μας.

Δ. ΔΗΜΟΙ: Σε συνεργασία με τις τοπικές υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου και το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του ΥΠΑΑΤ, παίζουν υποστηρικτικό ρόλο στην ευαισθητοποίηση του κοινού, στην προώθηση ανακοινώσεων και στην παροχή προσωπικού και εξοπλισμού.

Ε. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ: Διευκολύνουν τους φυτοϋγειονομικούς ελεγκτές των ΔΑΟΚ κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, στην πραγματοποίηση εκστρατειών ευαισθητοποίησης των επαγγελματιών χρηστών και του κοινού, στην άμεση λήψη των μέτρων που προβλέπονται στην Εκτελεστική Απόφαση 789/2018/ΕΕ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, καθώς και στη διάθεση των απαραίτητων πιστώσεων για την υλοποίηση των όσων προβλέπονται στην Εκτελεστική Απόφαση 789/2018/ΕΕ.

7. ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

Τα δείγματα φυτικών ιστών καθώς και παγίδων αποστέλλονται για εργαστηριακή εξέταση στα ακόλουθα Επίσημα Εργαστήρια:

1) Ερευνητικό Ίδρυμα: Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο

Εργαστήριο Βακτηριολογίας

Ειδικοί ερευνητές: Δρ Μαρία Χολέβα

Ταχ. Δ/ση: Στ. Δέλτα 8, ΤΚ 14561 Κηφισιά.

Τηλ.: 210-8180259

Fax: 210-8077-506

E-mail: m.holeva@bpi.gr

2) Ερευνητικό Ίδρυμα: Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο

α) Εργαστήριο Γεωργικής Εντομολογίας

Ειδικοί ερευνητές: Δρ Δ. Παπαχρήστος και Δ. Καπανταϊδάκη

Ταχ. Δ/ση: Στ. Δέλτα 8, ΤΚ 14561 Κηφισιά.

Τηλ.: 210-8180219 / 210-8180240

Fax: 210-8077506

E-mail: d.papachristos@bpi.gr, d.kapantaidaki@bpi.gr

β) Εργαστήριο Βιολογικής Καταπολέμησης
Ειδικός ερευνητής: Δρ Π. Μυλωνάς
Ταχ. Δ/ση: Στ. Δέλτα 8, ΤΚ 14561 Κηφισιά.
Τηλ.: 210-8180216
Fax: 210-8077506
E-mail: p.milonas@bpi.gr

3) **ΤΕΙ Κρήτης, Σχολή Τεχνολογίας Γεωπονίας και Τεχνολογίας Τροφίμων (ΣΤΕΓΤΕΤ)**

Τμήμα Τεχνολόγων Γεωπόνων

Εργαστήριο Φυτοπαθολογίας - Βακτηριολογίας
Καθηγητής: Δρ Δημήτρης Γκούμας
Ταχ. Δ/ση: ΤΕΙ Κρήτης, ΤΚ 714 10 Ηράκλειο Κρήτης
Τηλ: 2810-379464
Fax: 2810-318204
E-mail: dgoumas@staff.teicrete.gr

8. ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ, ΑΡΜΟΔΙΑΣ ΑΡΧΗΣ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

1. Οποιοδήποτε πρόσωπο υποψιάζεται ή εικάζει την παρουσία του συγκεκριμένου οργανισμού ενημερώνει αμέσως την οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου της ΠΕ και παρέχει όλες τις πληροφορίες που αφορούν στη παρουσία ή την υπόνοια παρουσίας του συγκεκριμένου οργανισμού (άρθρο 7 του ΠΔ 365/2002 και άρθρο 2 της Εκτελεστικής Απόφασης 2015/789/ΕΕ).
2. Η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου της ΠΕ καταχωρίζει αμέσως την πληροφορία αυτή και ενημερώνει άμεσα σχετικά το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ.
3. Η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου της ΠΕ μετά την ενημέρωσή της σχετικά με την παρουσία ή την υπόνοια παρουσίας του συγκεκριμένου οργανισμού, λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για να επιβεβαιώσει την παρουσία ή την υπόνοια παρουσίας.
4. Η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου της ΠΕ εξασφαλίζει ότι οποιοδήποτε πρόσωπο έχει υπό την κατοχή του φυτά τα οποία μπορεί να μολυνθούν από τον συγκεκριμένο οργανισμό, ενημερώνεται αμέσως για την παρουσία ή την υπόνοια παρουσίας του συγκεκριμένου οργανισμού, τις πιθανές συνέπειες και τους κινδύνους και τα μέτρα τα οποία πρόκειται να ληφθούν.
5. Σε κάθε περίπτωση και για κάθε ενέργεια των οικείων υπηρεσιών φυτοϋγειονομικού ελέγχου ενημερώνεται άμεσα το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του ΥπΑΑΤ ώστε να υπάρχει ο καλύτερος δυνατός συντονισμός των ενεργειών των εμπλεκόμενων υπηρεσιών (**Στοιχεία Επικοινωνίας: Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου, Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Λεωφ. Ανδρέα Συγγρού 150, Καλλιθέα, Ταχ. Κωδ.:17671, Τηλ.: +30 2109287235, FAX: +302109212090, e-mail: planthealth@minagric.gr**).
6. Το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του ΥπΑΑΤ ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή της ΕΕ καθώς και τα λοιπά Κράτη Μέλη της ΕΕ.

7. Το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του ΥΠΑΑΤ αναλαμβάνει την επικοινωνία και πληροφόρηση με τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας σε ότι αφορά την πληροφόρηση του κοινού σε περιπτώσεις κρουσμάτων.

9. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, σε συνεργασία με τα επίσημα εργαστήρια φυτοϋγειονομικού ελέγχου καταρτίζει πρόγραμμα εκπαιδεύσεων των φυτοϋγειονομικών ελεγκτών της χώρας μας σε θέματα που αφορούν:

- τον βιολογικό κύκλο βακτηρίου *Xf*,
- τον τρόπο εκτέλεσης των μακροσκοπικών ελέγχων για *Xf*,
- την αναγνώριση συμπτωμάτων,
- την εκτέλεση δειγματοληψίας
- προληπτικά μέτρα αποφυγής διασποράς του παθογόνου
- την συμπλήρωση των σχετικών εγγράφων,
- τον τρόπο επικοινωνίας μεταξύ των φυτοϋγειονομικών ελεγκτών, του τμήματος φυτοϋγειονομικού ελέγχου του ΥΠΑΑΤ, των επίσημων εργαστηρίων και τους εμπλεκόμενους
- την αναγνώριση σημείων στις περιοχές αρμοδιότητας των φυτοϋγειονομικών υπηρεσιών με αυξημένη φυτοϋγειονομική επικινδυνότητα
- τρόπους ευαισθητοποίησης του κοινού και των εμπλεκόμενων
- καθώς και την νομοθεσία που διέπει τον επιβλαβή οργανισμό.

10. ΛΗΨΗ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

10.1. ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΑΚΤΗΡΙΟΥ *Xf* ΣΕ ΔΙΑΚΙΝΟΥΜΕΝΟ Ή ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΟ ΦΟΡΤΙΟ ΦΥΤΩΡΙΑΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Σε περίπτωση εντοπισμού του παθογόνου *Xf* σε διακινούμενο ή εισαγόμενο φορτίο φυτωριακού υλικού, τότε ο Φυτοϋγειονομικός ελεγκτής, σύμφωνα με την αρμοδιότητα που του δίνεται από το Π.Δ 365/2002 και τον Νόμο 2147/1952, διατηρεί δεσμευμένο το φορτίο στο σημείο ελέγχου και γνωστοποιεί γραπτώς την απόφαση του προς τον εισαγωγέα/παραλήπτη. Παρέχεται η επιλογή στον εισαγωγέα είτε να επανεξάγει το φορτίο με δικά του έξοδα ή να προβεί στην καταστροφή του, παρουσία του Φυτοϋγειονομικού ελεγκτή, επίσης με δικά του έξοδα. Επιπλέον, η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου γνωστοποιεί άμεσα στο Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του ΥΠΑΑΤ το συμβάν, το οποίο με την σειρά του γνωστοποιεί άμεσα στην Επιτροπή και τα άλλα ΚΜ την παρουσία του επιβλαβούς οργανισμού.

10.2 ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΑΚΤΗΡΙΟΥ ΣΕ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ Ή ΣΕ ΣΗΜΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΤΩΝ

Σε περίπτωση εντοπισμού του βακτηρίου σε καλλιέργεια ή σημεία πώλησης φυτών – φυτικών προϊόντων, η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου ενημερώνει άμεσα όλους τους εμπλεκόμενους επαγγελματίες, καθώς και το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του ΥΠΑΑΤ. Το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου του ΥΠΑΑΤ ενημερώνει όλες τις υπηρεσίες

της Χώρας καθώς και την Επιτροπή και τα άλλα ΚΜ της ΕΕ την παρουσία του επιβλαβούς οργανισμού.

Καταγράφονται και χαρτογραφούνται, από την οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου της ΠΕ, άμεσα όλα τα κτηματολογικά στοιχεία του αγροτεμαχίου που βρίσκεται η καλλιέργεια, καθώς και των υπόλοιπων αγροτεμαχίων που διατηρεί ο εμπλεκόμενος. Η εν λόγω εργασία θα πρέπει να διεκπεραιώνεται το συντομότερο δυνατόν.

Η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου διενεργεί έλεγχο ιχνηλασιμότητας (trace back and forward) προκειμένου να διαπιστωθεί η προέλευση του κρούσματος, καθώς και η τυχόν διασπορά μολυσμένου φυτικού υλικού πριν την διαπίστωση της μόλυνσης σε μια περιοχή.

10.3 ΕΛΕΓΧΟΣ ΥΠΟΠΤΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

Οι καλλιέργειες με συγκεκριμένα φυτά που γειτνιάζουν με την προσβεβλημένη καλλιέργεια και οποιεσδήποτε άλλες καλλιέργειες με συγκεκριμένα φυτά που ανήκουν στον ίδιο τον γεωργό θεωρούνται ύποπτες και είναι αντικείμενο ενδελεχών ελέγχων από την οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου. Οι καλλιέργειες αυτές εντοπίζονται και ελέγχονται το συντομότερο δυνατόν και λαμβάνονται δείγματα τα οποία αποστέλλονται στα επίσημα εργαστήρια φυτοϋγειονομικού ελέγχου. Οι εν λόγω καλλιέργειες θα περιλαμβάνονται στις ετήσιες επισκοπήσεις για τυχόν εντοπισμό του βακτηρίου, γιατί είναι δυνατόν η εποχή του έτους ή το καλλιεργητικό στάδιο να μη είναι κατάλληλα για την ανίχνευση του παθογόνου βακτηρίου.

10.4 ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΘΗΚΕ ΤΟ ΒΑΚΤΗΡΙΟ ΧΥΛΕΛΛΑ FASTIDIOSA

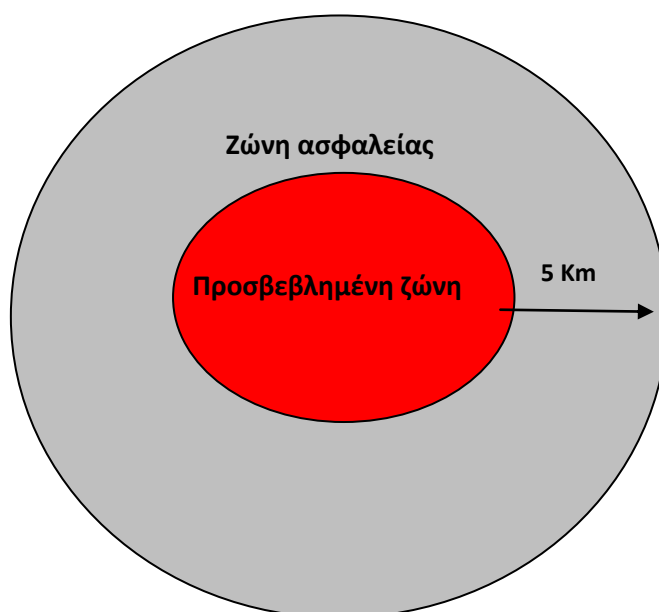
A. Η καλλιέργεια ή οι καλλιέργειες που παρουσίασαν προσβολή από το βακτήριο τίθενται άμεσα σε καραντίνα.

Η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου της ΠΕ χωρίς καθυστέρηση πραγματοποιεί επισκόπηση προσδιορισμού της έκτασης της προσβολής από τον επιβλαβή οργανισμό καραντίνας (delimiting survey). Η έκταση της περιοχής στην οποία λαμβάνει χώρα το delimiting survey εξαρτάται από πολλούς παράγοντες μεταξύ των οποίων: το μέγεθος της αρχικής προσβολής, οι επικρατούντες άνεμοι, η ύπαρξη φορέων του βακτηρίου, η εποχή στην οποία διαπιστώθηκε το αρχικό κρούσμα, κ.α. Η έκταση της επισκόπησης προσδιορισμού της έκτασης προσβολής κυμαίνεται σε ακτίνα από τα δύο (2) χιλιόμετρα (km) από το αρχικό κρούσμα, σε περιπτώσεις απουσίας φορέων του βακτηρίου, και φτάνει σε ακτίνα τα τριάντα (30) χιλιόμετρα (km) σε περιπτώσεις παρουσίας φορέων του βακτηρίου. Κατά την πραγματοποίηση του delimiting survey όλοι οι πιθανοί ξενιστές του βακτηρίου ελέγχονται μακροσκοπικά και λαμβάνονται επίσημα δείγματα για εργαστηριακή ανάλυση. Ιδιαίτερη έμφαση κατά της ανωτέρω επισκόπησης δίνεται στον έλεγχο φυτικών ειδών στα οποία πρώτο-ανιχνεύτηκε ο επιβλαβής οργανισμός καραντίνας Χf. Ο τρόπος πραγματοποίησης του μακροσκοπικού ελέγχου και συλλογής των δειγμάτων περιγράφεται αναλυτικά στη μεθοδολογία επισκοπήσεων για τον επιβλαβή οργανισμό Χf.

Μετά την ολοκλήρωση του delimiting survey η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου οριοθετεί χωρίς καθυστέρηση την «οριοθετημένη περιοχή», σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στην Εκτελεστική Απόφαση 2015/789/ΕΕ, παράλληλα με την υλοποίηση του delimiting survey, από την ίδια υπηρεσία και το επίσημο εργαστήριο Βακτηριολογίας του ΜΦΙ προχωράει στον προσδιορισμό του στελέχους του βακτηρίου Xf.

Β. Η οριοθετημένη περιοχή αποτελείται από την **προσβεβλημένη ζώνη** και μια **ζώνη ασφαλείας**.

Σχεδιάγραμμα: Οριοθετημένη περιοχή

Β1. Η **ζώνη ασφαλείας** έχει πλάτος τουλάχιστον 5 χιλιόμετρα (Km) γύρω από την προσβεβλημένη ζώνη. Η ζώνη ασφαλείας μπορεί να μειωθεί σε πλάτος όχι μικρότερο του 1 Km εάν υπάρχει υψηλός βαθμός βεβαιότητας ότι η αρχική παρουσία του συγκεκριμένου οργανισμού δεν είχε ως αποτέλεσμα οποιαδήποτε εξάπλωση και εφόσον πληρούνται όλες οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- α) όλα τα φυτά-ξενιστές, ανεξαρτήτως της κατάστασης υγείας τους, αφαιρέθηκαν αμέσως σε ακτίνα 100 m γύρω από το προσβεβλημένο φυτό·
- β) δεν βρέθηκαν άλλα φυτά προσβεβλημένα από τον συγκεκριμένο οργανισμό στην προσβεβλημένη ζώνη ύστερα από τη λήψη των μέτρων εκρίζωσης, με βάση τις επίσημες δοκιμές που διενεργήθηκαν τουλάχιστον μία φορά κατά τη διάρκεια του έτους και με βάση τις τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές για τις έρευνες επισκόπησης για την Xf που παρατίθενται στον ιστότοπο της Επιτροπής. Οι δοκιμές αυτές βασίζονται σε πρόγραμμα δειγματοληψίας ικανό να διαπιστώνει με αξιοπιστία 99 % ένα επίπεδο παρουσίας προσβεβλημένων φυτών μεγαλύτερο ή ίσο του 1 % και εστιάζουν στα φυτά που εμφανίζουν συμπτώματα, καθώς και σε αυτά που δεν εμφανίζουν συμπτώματα αλλά βρίσκονται κοντά σε όσα εμφανίζουν·

γ) διενεργήθηκε έρευνα οριοθέτησης σε ζώνη πλάτους τουλάχιστον 5 Km που περικλείει την προσβεβλημένη ζώνη, η οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η παρουσία του συγκεκριμένου οργανισμού δεν εντοπίστηκε στην εν λόγω ζώνη. Η έρευνα αυτή βασίζεται σε πλέγμα το οποίο διαιρείται σε τετράγωνα των 100 m × 100 m εντός ζώνης πλάτους τουλάχιστον 1 Km γύρω από την προσβεβλημένη ζώνη, και σε πλέγμα το οποίο διαιρείται σε τετράγωνα του 1 Km × 1 Km στην υπόλοιπη ζώνη ασφαλείας. Σε καθένα από τα τετράγωνα αυτά το οικείο κράτος μέλος πραγματοποιεί οπτικούς / μακροσκοπικούς ελέγχους των συγκεκριμένων φυτών, καθώς και δειγματοληψίες και εργαστηριακές δοκιμές στα φυτά που εμφανίζουν συμπτώματα, καθώς και στα φυτά που δεν εμφανίζουν συμπτώματα αλλά βρίσκονται κοντά σε εκείνα που εμφανίζουν.

δ) δεν εντοπίστηκαν φορείς του συγκεκριμένου οργανισμού στην προσβεβλημένη ζώνη ύστερα από τη λήψη των μέτρων εκρίζωσης, με βάση τις εργαστηριακές δοκιμές που διενεργήθηκαν δύο φορές κατά τη διάρκεια της περιόδου πτήσης του φορέα και σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Από τις εν λόγω δοκιμές πρέπει να συμπεραίνεται ότι αποκλείεται η φυσική εξάπλωση του συγκεκριμένου οργανισμού.

Κατά τη μείωση του πλάτους της ζώνης ασφαλείας, το οικείο κράτος μέλος κοινοποιεί αμέσως στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στα άλλα κράτη μέλη της ΕΕ τους λόγους που υπαγόρευαν τη μείωση αυτή.

Οι επηρεαζόμενοι επαγγελματίες της ζώνης ασφάλειας ενημερώνονται γραπτώς και το συντομότερο δυνατόν για την κατάσταση που επικρατεί και τους τυχόν κινδύνους εξάπλωσης του παθογόνου.

Οι καλλιέργειες / σημεία πώλησης οι οποίοι εμπίπτουν στην ακτίνα της ζώνης ασφαλείας δύναται να περιλαμβάνονται στις ετήσιες επισκοπήσεις που πραγματοποιεί η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου. Τυχόν εντοπισμός προσβολής στην οριοθετημένη αυτή περιοχή σημαίνει επανα-οριοθέτηση της προσβεβλημένης ζώνης και εφαρμογή των φυτοϋγειονομικών μέτρων που προνοούνται.

Η συγκομιδή καρπών από τις καλλιέργειες που βρίσκονται στη ζώνη απομόνωσης και ασφαλείας θα πρέπει να γίνεται με την εκ των προτέρων ενημέρωση της οικείας υπηρεσίας φυτοϋγειονομικού ελέγχου. Επισημαίνεται γενικότερα ότι η μεταφορά φυτικού υλικού με σκοπό τη φύτευση τους απαγορεύεται.

B2. Η προσβεβλημένη ζώνη περιλαμβάνει όλα τα φυτά για τα οποία είναι γνωστό ότι έχουν προσβληθεί από τον συγκεκριμένο οργανισμό, όλα τα φυτά που παρουσιάζουν συμπτώματα που υποδεικνύουν πιθανή μόλυνση από τον εν λόγω οργανισμό, και όλα τα άλλα φυτά που ενδέχεται να έχουν προσβληθεί από τον εν λόγω οργανισμό, λόγω της εγγύτητάς τους προς τα προσβεβλημένα φυτά, ή λόγω της κοινής πηγής παραγωγής, εάν είναι γνωστή, με προσβεβλημένα φυτά ή φυτά που παράγονται από αυτά. Τα προσβεβλημένα φυτά χαρτογραφούνται και σημαίνονται με ευδιάκριτη σήμανση κόκκινου χρώματος και αύξοντα αριθμό.

Προσβεβλημένη ζώνη: σε ακτίνα 100 m γύρω από τα φυτά τα οποία έχουν υποβληθεί σε εργαστηριακές δοκιμές και έχει διαπιστωθεί ότι έχουν προσβληθεί από τον συγκεκριμένο οργανισμό, αφαιρούνται αμέσως:

α) τα φυτά-ξενιστές, ανεξάρτητα από την κατάσταση της υγείας τους·

β) τα φυτά που είναι γνωστό ότι έχουν μολυνθεί από τον συγκεκριμένο οργανισμό·

γ) τα φυτά που παρουσιάζουν συμπτώματα που υποδεικνύουν πιθανή μόλυνση από τον εν λόγω οργανισμό ή για τα οποία υπάρχει υπόνοια ότι μπορεί να έχουν μολυνθεί από τον εν λόγω οργανισμό.

Πριν την εκρίζωση των φυτών πρέπει να έχει προηγηθεί ψεκασμός τους με κατάλληλο και εγκεκριμένο φυτοπροστατευτικό προϊόν (εντομοκτόνο) για τον περιορισμό της διασποράς του βακτηρίου μέσω ξενιστών του εντόμων που πιθανόν να το μεταφέρουν. Τα εκριζωμένα φυτά καταστρέφονται με καύση επιτόπου ή θάψιμο σε βάθος μεγαλύτερο των δύο (2) μέτρων.

Η εκρίζωση και καταστροφή των συγκεκριμένων φυτών λαμβάνει χώρα υπό την επίβλεψη ή την εποπτεία των φυτοϋγειονομικών ελεγκτών της οικείας υπηρεσίας φυτοϋγειονομικού ελέγχου της ΠΕ. Η εκρίζωση λαμβάνει χώρα από τους ιδιώτες ή συνεργεία της οικείας Περιφερειακής Ενότητας ή εργολάβους που έχουν συνάψει σχετική σύμβαση με την οικεία Περιφέρεια.

Σε κάθε περίπτωση και πριν την έναρξη των εκριζώσεων λαμβάνει χώρα έγγραφη ενημέρωση του ιδιοκτήτη της καλλιέργειας από την οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου της ΠΕ που έχει και την ευθύνη υλοποίησης των μέτρων που περιγράφονται στην Εκτελεστική Απόφαση 789/2015/ΕΕ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Γ. Κατά παρέκκλιση από τα πιο πάνω, και σύμφωνα με την Εκτελεστική Απόφαση 2015/789/ΕΕ, ένα κράτος μέλος της ΕΕ μπορεί να αποφασίσει να μην καθορίσει αμέσως οριοθετημένη περιοχή, εάν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι ο συγκεκριμένος οργανισμός έχει πρόσφατα εισέλθει στην περιοχή με τα φυτά στα οποία εντοπίστηκε·

β) υπάρχει ένδειξη ότι τα φυτά αυτά μολύνθηκαν πριν από την είσοδό τους στην οικεία περιοχή·

γ) δεν έχουν ανιχνευτεί φορείς που μεταφέρουν τον συγκεκριμένο οργανισμό, βάσει δοκιμών οι οποίες διενεργούνται με διεθνώς επικυρωμένες μεθόδους δοκιμών πλησίον των εν λόγω φυτών.

Στην περίπτωση αυτή το κράτος μέλος: α) διενεργεί ετήσια επισκόπηση επί δύο (2) τουλάχιστον έτη για να διαπιστωθεί εάν υπάρχουν φυτά τα οποία έχουν μολυνθεί, εκτός από εκείνα στα οποία εντοπίστηκε για πρώτη φορά ο συγκεκριμένος οργανισμός· β) με βάση την εν λόγω επισκόπηση, το κράτος μέλος κρίνει κατά πόσον υπάρχει ανάγκη να καθορίσει οριοθετημένη περιοχή· γ) κοινοποιούν στην Επιτροπή και στα άλλα κράτη μέλη την αιτιολόγηση για τον μη καθορισμό οριοθετημένης περιοχής και το αποτέλεσμα της ετήσιας επισκόπησης που αναφέρεται στο στοιχείο α), μόλις αυτό γίνει διαθέσιμο.

Δ. Εάν, βάσει των επισκοπήσεων, ο συγκεκριμένος οργανισμός δεν ανιχνεύεται σε οριοθετημένη περιοχή για περίοδο πέντε (5) ετών, η εν λόγω οριοθέτηση μπορεί να καταργηθεί. Στις περιπτώσεις αυτές, το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή της ΕΕ και τα άλλα κράτη μέλη.

10.5 ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΦΥΤΕΥΣΗΣ ΦΥΤΩΝ – ΞΕΝΙΣΤΩΝ ΣΤΙΣ ΠΡΟΣΒΕΒΛΗΜΕΝΕΣ ΖΩΝΕΣ

Η φύτευση φυτών-ξενιστών σε προσβεβλημένες ζώνες απαγορεύεται, εκτός από τους τόπους οι οποίοι έχουν φυσική προστασία στην εισαγωγή του συγκεκριμένου οργανισμού από τους φορείς του.

Κατά παρέκκλιση, το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ μπορεί να επιτρέπει, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στην οδηγία 2008/61/ΕΚ της Επιτροπής, τη φύτευση των φυτών-ξενιστών για επιστημονικούς σκοπούς εντός της περιοχής περιορισμού που αναφέρεται στο άρθρο 7 της Εκτελεστικής Απόφασης 2015/789/ΕΕ.

10.6 ΛΟΙΠΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΞΑΛΕΙΨΗ ΤΟΥ ΕΠΙΒΛΑΒΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΞΑΠΛΩΣΗΣ ΤΟΥ

Α) Απαγορεύεται η μετακίνηση φυτών προς φύτευση, ξενιστών της *Xf*, από την οριοθετημένη ζώνη.

Β) Τα εκριζωμένα φυτά καταστρέφονται επιτόπου με καύση ή με θάψιμο στο έδαφος (βάθος μεγαλύτερο των δύο μέτρων).

Γ) Εφόσον βρισκόμαστε σε περίοδο πτήσης εντόμων φορέων του επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας, διενεργούνται πριν τη διαδικασία καταστροφής του φυτών ξενιστών ψεκάσμοι τους με κατάλληλα και εγκεκριμένα σκευάσματα (εντομοκτόνα) για την ελαχιστοποίηση διασποράς του βακτηρίου με τους φορείς.

Δ) Γεωργικά μηχανήματα και εργαλεία που χρησιμοποιούνται στις εργασίες εξάλειψης του επιβλαβούς οργανισμού πλένονται και απολυμαίνονται με κατάλληλα απολυμαντικά.

Ε) Οι κάτοικοι οριοθετημένων περιοχών ενημερώνονται από τις οικείες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου της Περιφερειακής τους Ενότητας σχετικά με μέτρα που πρέπει να εφαρμόζουν προκειμένου να μην συμβάλλουν άθελα τους στην διασπορά του βακτηρίου (μεταφορά εντόμων φορέων με αυτοκίνητα ή με φυτά προς φύτευση).

ΣΤ) Η οικεία υπηρεσία φυτοϋγειονομικού ελέγχου μεριμνά για την ευδιάκριτη σήμανση των οριοθετημένων περιοχών (πινακίδες, κ.α).

Ζ) Οι παραγωγοί στις οριοθετημένες περιοχές λαμβάνουν μέριμνα για την καταστροφή των ζιζανίων στα κτήματα τους.

11. ΠΟΡΟΙ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΤΕΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΘΕΙ Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ Ή ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΥΠΟΝΟΙΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

Η διαπίστωση της ασθένειας στην Ιταλία, Γαλλία και Ισπανία έχει δείξει ότι, σε περίπτωση εμφάνισης κρούσματος του βακτηρίου *Xf* σε μια περιοχή, σημείο κλειδί για την αντιμετώπιση του βακτηρίου είναι η ΑΜΕΣΗ ΛΗΨΗ ΤΩΝ ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ Η ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ 2015/789/ΕΕ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Για το λόγο αυτό απαιτείται:

Α. Η κήρυξη της περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο που καθορίζεται με το Α.Π 2300/29-3-2016 έγγραφο της Δ/νσης Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας.

Β. Οι πόροι που θα απαιτηθούν εάν χρειαστεί, για την καταπολέμηση του επιβλαβούς οργανισμού θα προέρχονται από κονδύλια των Περιφερειών της Χώρας και του ΥΠΑΑΤ.

Γ. Οι άμεσες ενέργειες (προληπτικές και εκρίζωσης) που προβλέπεται να χρηματοδοτηθούν από τις εν λόγω πιστώσεις είναι:

Α/Α	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ
1	Δαπάνες εκστρατείας ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης παραγωγών, φυτωριούχων, επαγγελματιών χρηστών, γεωπόνων (ιδιωτικού και δημόσιου τομέα) και ευρύτερου κοινού σχετικά με τον επιβλαβή οργανισμό	<ul style="list-style-type: none"> - Αφίσες - Banner για τοποθέτηση σε σημεία εισόδου στη χώρα - Φυλλάδια - Τηλεοπτικά σπότ - Ραδιοφωνικά σπότ - Ενημερωτικές ημερίδες - Εκπαιδεύσεις παραγωγών και άλλων εμπλεκόμενων - Δημοσιεύσεις σε εφημερίδες και περιοδικά (άρθρα και καταχώρηση μηνύματος)
2	Δαπάνες εκρίζωσης και δαπάνες καταστροφής φυτών σε περίπτωση εμφάνισης του παθογόνου σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην Εκτελεστική Απόφαση 789/2015/Ε.Ε (άρθρο 9 ^ο).	<ul style="list-style-type: none"> - Αφορά την άμεση εκρίζωση και καταστροφή φυτών σε απόσταση 100 μέτρων γύρω από το κρούσμα - Εργολαβίες μηχανημάτων - Πρόσληψη προσωπικού
3	Δαπάνες πραγματοποίησης «Επισκόπησης προσδιορισμού της έκτασης της προσβολής από το βακτήριο» (DELIMITING SURVEY)	<ul style="list-style-type: none"> - Δείγματα φυτών - Μακροσκοπικούς ελέγχους - Παγίδες εντόμων - Χαρτογράφηση περιοχών (GIS) - Οδοιπορικά προσωπικού, - Πρόσληψη προσωπικού - Υπερωρίες
4	Δαπάνες ανάλυσης επιπλέον εργαστηριακών δειγμάτων (εργαστηριακών δοκιμών) από τα επίσημα εργαστήρια της χώρας	<ul style="list-style-type: none"> - Δείγματα φυτών - Παγίδες εντόμων - Επιχορήγηση επισήμων εργαστηρίων (ΜΦΙ και ΤΕΙ)

		Κρήτης) για την ανάλυση επιπλέον δειγμάτων (υποδομές- μηχανήματα ανάλυσης) - Πρόσληψη προσωπικού
5	Πρόσθετες δαπάνες που προκύπτουν κατά την διαδικασία οριοθέτησης περιοχών σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στην Εκτελεστική Απόφαση 789/2015/ΕΕ	- Επεμβάσεις εναντίον του εντόμου φορέα του βακτηρίου σε έκταση τουλάχιστον 100 μέτρων γύρω από το κρούσμα - Καταστροφή ζιζανίων (ξενιστών του βακτηρίου <i>Xylella fastidiosa</i>) σε αγρούς - Σήμανση οριοθετημένων περιοχών (ζωνών) – ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ - Διαδικασία οριοθέτησης - Πρόσληψη προσωπικού
6	Δαπάνες κατάρτισης προσωπικού των φορέων που θα συμμετέχει στην λήψη των επίσημων μέτρων	- Εκπαιδεύσεις
7	Οποιαδήποτε άλλη έκτακτη δαπάνη προκύπτει στα πλαίσια εφαρμογής της κοινοτικής και εθνικής φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας, σε σχέση με τον επιβλαβή οργανισμό <i>Xylella fastidiosa</i> , και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τον επιβλαβή οργανισμό	- Κάλυψη εκτάκτων δαπανών υπηρεσιών φυτοϋγειονομικού ελέγχου για την άμεση υλοποίηση των επειγόντων μέτρων - Κάλυψη εκτάκτων δαπανών επίσημων εργαστηρίων (ΜΦΙ και ΤΕΙ Κρήτης)

Δ. Η ΕΕ προβλέπει συγχρηματοδότηση των επίσημων μέτρων καραντίνας για τους επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας. Για το λόγο αυτό το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ ετοιμάζει φάκελο για αίτημα συγχρηματοδότησης των λαμβανομένων μέτρων από κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 652/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τη θέσπιση διατάξεων σχετικά με τη διαχείριση των δαπανών που αφορούν, αφενός, τη διατροφική αλυσίδα, την υγεία των ζώων και την καλή μεταχείριση των ζώων και, αφετέρου, την υγεία των φυτών και το φυτικό αναπαραγωγικό υλικό, για την τροποποίηση των οδηγιών του Συμβουλίου 98/56/ΕΚ, 2000/29/ΕΚ και 2008/90/ΕΚ, των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 178/2002, (ΕΚ) αριθ. 882/2004 και (ΕΚ) αριθ. 396/2005, της οδηγίας 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση των αποφάσεων του Συμβουλίου 66/399/ΕΟΚ, 76/894/ΕΟΚ και 2009/470/ΕΚ.

Δ1. Επιλέξιμα μέτρα (σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού 652/2014/ΕΕ):

α) μέτρα για την εξάλειψη επιβλαβών οργανισμών από μολυσμένη περιοχή, τα οποία λαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας 2000/29/ΕΚ ή σύμφωνα με τα μέτρα της Ένωσης που λαμβάνονται βάσει των διατάξεων του άρθρου 16 παράγραφος 3 της εν λόγω οδηγίας·

β) μέτρα για την αναχαίτιση επιβλαβούς οργανισμού κατά του οποίου έχουν ληφθεί μέτρα παρεμπόδισης της εξάπλωσης από την Ένωση, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 της οδηγίας 2000/29/ΕΚ, σε μολυσμένη περιοχή από την οποία ο εν λόγω επιβλαβής οργανισμός δεν μπορεί να εξαλειφθεί, όταν τα μέτρα αυτά είναι ουσιαστικής σημασίας για την προστασία της Ένωσης από την περαιτέρω εξάπλωση του εν λόγω επιβλαβούς οργανισμού. Τα μέτρα αυτά αφορούν αποκλειστικά την εξάλειψη του εν λόγω επιβλαβούς οργανισμού από τη ζώνη απομόνωσης αν η παρουσία του διαπιστωθεί στην εν λόγω ζώνη·

γ) πρόσθετα μέτρα προστασίας από την εξάπλωση επιβλαβούς οργανισμού κατά του οποίου έχουν ληφθεί μέτρα από την Ένωση σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 της οδηγίας 2000/29/ΕΚ, διαφορετικά από τα μέτρα εξάλειψης που αναφέρονται στο στοιχείο α) και τα μέτρα αναχαίτισης που αναφέρονται στο στοιχείο β), όταν τα μέτρα αυτά είναι ουσιαστικής σημασίας για την προστασία της Ένωσης από την περαιτέρω εξάπλωση του εν λόγω επιβλαβούς οργανισμού.

Δ2. Όροι (σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού 652/2014/ΕΕ)

Τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 16 του κανονισμού 652/2014/ΕΕ μπορούν να τύχουν επιδοτήσεων αν τα εν λόγω μέτρα έχουν εφαρμοστεί άμεσα και έχουν τηρηθεί οι εφαρμοστέες διατάξεις που καθορίζονται στο οικείο δίκαιο της Ένωσης.

Δ3. Επιλέξιμες δαπάνες (σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού 652/2014/ΕΕ)

Οι ακόλουθες δαπάνες τις οποίες πραγματοποιούν τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή των μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 16 μπορούν να τύχουν επιδοτήσεων στο πλαίσιο του εν λόγω άρθρου:

α) δαπάνες για το προσωπικό, ανεξάρτητα από το καθεστώς του, που συμμετέχει άμεσα στην εφαρμογή των μέτρων, καθώς και δαπάνες για μίσθωση εξοπλισμού, για αναλώσιμα και για κάθε άλλο αναγκαίο υλικό, για φυτοπροστατευτικά ή άλλα προϊόντα, για δειγματοληψία και για εργαστηριακές αναλύσεις·

β) δαπάνες για συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με τρίτους για την εκτέλεση μέρους των μέτρων·

γ) δαπάνες αποζημίωσης των θιγόμενων επιχειρηματιών ή ιδιοκτητών για τη χρήση φυτοπροστατευτικών ή άλλων προϊόντων, την καταστροφή και την επακόλουθη απόσυρση φυτών, φυτικών προϊόντων και άλλων αντικειμένων, καθώς επίσης δαπάνες για τον καθαρισμό και την απολύμανση χώρων, γης, νερού, εδάφους, καλλιεργητικών μέσων, εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού·

δ) δαπάνες αποζημίωσης των οικείων ιδιοκτητών για την αξία των φυτών, των φυτικών προϊόντων ή άλλων αντικειμένων που καταστρέφονται λόγω των μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 16 της οδηγίας 2000/29/ΕΚ, έως το ποσό της αγοραίας αξίας αυτών των φυτών, φυτικών προϊόντων και άλλων αντικειμένων ως εάν να μην είχαν θιγεί από τα μέτρα αυτά· η υπολειμματική αξία, αν υπάρχει, αφαιρείται από την αποζημίωση· και

Η αποζημίωση των ιδιοκτητών που αναφέρεται στο στοιχείο γ) είναι επιλέξιμη μόνον εφόσον τα μέτρα έχουν εκτελεσθεί υπό την εποπτεία της αρμόδιας αρχής του Κράτους μέλους της ΕΕ.

12. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΙΚΕΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Οι Οικείες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου των Περιφερειακών Ενοτήτων (ΠΕ) οφείλουν να καταρτίσουν ένα σχέδιο δράσης για την προστασία της Περιφερειακής τους Ενότητας από τον Επιβλαβή Οργανισμό Καραντίνας *Xf*, που θα περιλαμβάνει τις δράσεις τους πριν την εμφάνιση του οργανισμού και μετά από αυτή (εφ' όσον εμφανιστεί).

Στόχοι της κατάρτισης και εφαρμογής σχεδίου δράσης από τις ΠΕ είναι:

- α) η άμεση εξακρίβωση της πρώτης προσβολής ή των πρώτων προσβολών,
- β) η άμεση λήψη των μέτρων που προβλέπονται στην Εκτελεστική Απόφαση 2015/789/ΕΕ στις περιπτώσεις εξακρίβωσης της πρώτης προσβολής.
- γ) η διάθεση πόρων για την υλοποίηση δράσεων που σχετίζονται με την εφαρμογή της Εκτελεστικής Απόφασης 789/2015/ΕΕ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
- δ) η ευαισθητοποίηση των επαγγελματιών χρηστών και του κοινού σε τοπικό επίπεδο.
- ε) η εφαρμογή και η καταγραφή εντατικής επισκόπησης στα σημεία κάθε περιφερειακής ενότητας που παρουσιάζουν αυξημένη πιθανότητα εισόδου του οργανισμού ή έχουν ευπαθείς καλλιέργειες.
- στ) η διενέργεια ελέγχων στην διακίνηση ευπαθών φυτών (π.χ. έλεγχοι στα φυτώρια, στους διακινητές κ.λ.π.).
- ζ) Εκπαίδευση συνεργείων καταστροφής υλικού, προσωπικού και επαγγελματιών χρηστών.
- η) Συνεργασία με λοιπούς φορείς και υπηρεσίες της ΠΕ.

13. ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

Ευθύνη για την σύνταξη, αναθεώρηση και εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης έχει το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ.

Τον συντονισμό των ενεργειών θα έχει το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Δ/σης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥπΑΑΤ το οποίο θα ετοιμάζει ετήσια έκθεση σχετικά με την έκβαση των εργασιών που απορρέουν από την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης.

14. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Εκτελεστική Απόφαση 2015/789/ΕΕ,(L 125/36) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
2. Pest specific plant health response plan, DEFRA, 2015.
3. EPPO, 2016, PM 3/81 (1) Inspection of consignments for *Xylella fastidiosa*. EPPO Bulletin 46: 395–406.
4. EPPO, 2016, PM 3/82 (1) Inspection of places of production for *Xylella fastidiosa*. EPPO Bulletin 46, 407–418.
5. www.eppo.int/QUARANTINE/special_topics/Xylella_fastidiosa/Xylella_fastidiosa.htm
6. Guidelines for the survey of *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) in the Union territory http://ec.europa.eu/food/plant/plant_health_biosecurity/legislation/emergencies/xylella-fastidiosa_en
7. EPPO, 2018, PM 7/24 (2) *Xylella fastidiosa*-Standards on inspection procedures. OEPP/EPPO Bulletin (2018) 48 (2), 175–218.
8. OEPP/EPPO, 2004. *Xylella fastidiosa*. EPPO Bulletin, 34: 187–192.
9. European Food Safety Authority, 2013. Statement of EFSA on host plants, entry and spread pathways and risk reduction options for *Xylella fastidiosa* Wells et al.. EFSA Journal 2013;11(11):3468, 50 pp. doi:10.2903/j.efsa.2013.3468
10. EFSA PLH Panel (EFSA Panel on Plant Health) (2015). Scientific opinion on the risks to plant health posed by *Xylella fastidiosa* in the EU territory, with the identification and evaluation of risk reduction options. EFSA Journal 2015; 13(1):3989, 262 pp., doi:10.2903/j.efsa.2015.3989
11. EFSA (2013). Statement of EFSA on host plants, entry and spread pathways and risk reduction options for *Xylella fastidiosa* Wells et al. EFSA Journal 2013;11(11):3468, 50 pp. doi:10.2903/j.efsa.2013.3468
12. Saponari et al. (2014). Infectivity and Transmission of *Xylella fastidiosa* by *Philaenus spumarius* (Hemiptera: Aphrophoridae) in Apulia, Italy. *Journal of Economic Entomology*, 107: 1316-1319.